

MAGASINET

stefanus

44. ÅRGANG – NR. 7 / DESEMBER 2014

Nord-Korea: Boller sprer håp!

Side 4–5

EGYPT

Faste og frykt

SIDE 6-7

MIDTØSTEN

Flyktning fant Jesus

SIDE 8-9

ETIOPIA

Ber for Norge

SIDE 11

NORGE

Travel høst

SIDE 12-13

LEDER

Synspunkter på lederen kan sendes direkte til:
hag@stefanus.no

Misjon i utvikling

Foto: Lars O. Flydal

Verdenskristendommens tyngdepunkt er for lengst forflyttet sørover, og unådige folkegrupper befinner seg der vestlige misjonærer har begrenset adgang. Den globale kirkes samarbeidsrelasjoner, arbeidsmåter, oppgavefordeling, ledelsesmønstre og økonomiske disposisjoner må derfor tilpasses nye realiteter.

Førrige århundres norske misjonshistorie var preget av masseeksport av misjonærer. Så sent som på 1980-tallet var Norge det land i verden som sendte flest misjonærer i forhold til folketallet. Store skarer av misjonærer ble rekruttert, utdannet, sendt og underholdt. De som av ulike grunner gikk ut av tjenesten, ble raskt erstattet. Misjonsskolene masseproduserte misjonskandidater som brikker på et samleband.

«**Misjonsindustriens**» investeringer gav stor avkastning. Evangeliet nådde ut, mennesker kom til tro, nye kirker ble etablert, og mange mennesker fikk del i helsetilbud og utdanning. Norske misjonærers samspill med lokale krefter og prosesser gav gode resultater.

Nå er det nye tider. Norske misjonærer blir stadig færre. En forandret misjonskontekst krever dessuten omstillinger. Samarbeidet med lokale og regionale aktører bør bli enda lettere. Arbeidsfordelingen mellom partene må justeres. Kirkene i sør må slippe enda sterkere til. Misjon handler ikke om utsendingenes geografiske opprinnelse, men om hva som i størst grad sikrer kontekstuell tilnærming, sann og troverdig kristen formidling, effektiv ressursutnyttelse og kontinuitet i arbeidet.

I motsetning til mange andre organisasjoner sender Stefanusalliansen ikke egne misjonærer, men samarbeider med lokale og regionale partnere. De fleste av folkegruppene vi arbeider blant, befinner seg dessuten der utenlandske misjonærer har svært begrenset mulighet til permanent tilstedeværelse. Våre ansatte har betydelig og variert internasjonal erfaring. Fra vår hjemmebase i Norge har vi som fellesskap gledet oss over at vi kan være mentorer, rådgivere og

støttespillere for mange lokale ledere som bærer tunge byrder og som bor i land med begrenset trosfrihet og tilgang til evangeliet. Vi har vært engasjert i mange diakonale prosjekter, og vi har satt inn økonomiske ressurser der disse trengs mest. De forfulgte kristnes sak er også blitt behørig satt på dagsorden her hjemme.

Amerikaneren David Garrison skrev på 1990-tallet en spennende bok om «The Nonresidential Missionary». Han skriver her om erfarne misjonærer som arbeider målrettet mot konkrete målgrupper, men som av ulike grunner - enten personlige eller arbeidsmessige - har fast bopel hjemme eller i andre land enn der den «egentlige» virksomheten foregår. De har likevel en viktig «mentorkontakt» med lokale partnere.

Det forundrer meg at ikke flere norske misjonsorganisasjoner har sett verdien av slike misjonærer. Enkelte norske misjonærer, som av ulike grunner så seg nødt til å avbryte tjenesten ute, opplevde seg «avskiltet» da de kom hjem. Deres kompetanse, gode råd og dyrt kjøpte erfaringer, som misjonsorganisasjonene selv i stor grad hadde påkostet, ble ikke lenger etterspurt. Misjonsledelsen, som kanskje mente at nye land og områder heller burde ha prioritet, forstod ikke at misjonærenes brennende engasjement for et konkret land eller folk simpelthen ikke kunne «fases ut». Dette var et arbeid de hadde gitt sitt liv til og som de hadde stor kunnskap om. Noen av de «vrakede» misjonærene, som fortsatt hadde sitt hjerte i sine tidligere arbeidsland, var ofte flinke formidlere og «fundraisere». Da misjonsfellesskapene ikke evnet å se hvilken ressurs de var, startet noen av dem «konkurrerende» virksomheter og prosjekter.

Om tidene og oppgavene endres, er det fortsatt behov for ulike gamle og nye koster...

Hans Aage Gravaas
generalsekretær

Utgever Stefanusalliansen
Ansvarlig redaktør Hans Aage Gravaas
Redaktør Thea Haavet
Redaksjon Elisabeth Engelsviken
Kristin Storaker
Jan-Eivind Viumdal
Birgit Solbakken
og Victoria Arnold (Moskva)

Design og trykk Kai Hansen Trykkeri
Forsidefoto Stefanusalliansen
Opplag 18 000
Kontor Trondheimsveien 137
Postadresse P.b. 6603 Rodeløkka, 0502 Oslo
Telefon 23 40 88 00

E-post post@stefanus.no
Hjemmeside www.stefanus.no
Styreleder Jan Gossner
Repr.skapsleder Karin Riska
Org. nr. 970276432
Bankgiro 3000 14 57922 Gavekonto
Revisor BDO AS

Slipp trosfangene fri!

Fem kristne sitter i fengsel i Laos til tross for at domstolen har frikjent dem. Send din protest!

Noen dager etter at den kristne kvinnen Chan døde i Savannakhet i juni 2014, ble pastor Kaithong og fire andre kristne arrestert og anklaget for å ha drept henne. Chans familie ble kristne i løpet av våren, hun selv ble kristen tidlig i juni. Hun hadde lenge vært syk av en ukjent sykdom og døde på vei hjem fra sykehuset 21. juni. Landsbylederen ga først menighetens kvinnelige leder, pastor Kaithong, tillatelse til å holde en kristen begravelse, slik Chans familie ønsket. Men så ombestemte han seg og ba dem stoppe begravelsen. Da pastor Kaithong klaget til distriktslederen, fikk hun beskjed om å vente et døgn mens de behandlet saken. Mens de ventet, kom landsbylederen og det lokale politiet og arresterte både pastoren og fire andre kristne.

Siden den 23. juni har de altså sittet i fengsel. Til tross for at en domstol frikjente dem 6. august, er de fortsatt fengslet, og noen dato for løslatelse er foreløpig ikke satt. Guvernøren i Savannakhet har gjort lite for å løse situasjonen.

Loven sikrer trosfrihet

Artikkel 9 i den laotiske grunnloven slår fast at staten skal respektere og beskytte alle lovlige aktiviteter til buddhister så vel som tilhengere av andre religioner. I tillegg konstaterer artikkel 35 at alle laotiske borgere er like for loven, uansett tro. Ved å ha gitt sin tilslutning til Den internasjonale konvensjonen om sivile og politiske rettigheter har Laos ansvar for å respektere tanke-, samvittighets- og religionsfrihet. Dette

I Laos er majoriteten buddhister og animister, og de som forlater den lokale troen møter ofte stor motstand. Foto: Gisle Skeie

inkluderer retten til å ha og slutte seg til en religion etter eget valg, og utøve denne på fredelig vis.

Protestanter utsatt

Brudd på trosfriheten er dessverre likevel ikke uvanlig i regionen rundt Savannakhet. Lokale myndigheter og politi liker det ikke når mennesker velger å forlate den tradisjonelle animistiske troen. Særlig protestantiske kristne er utsatt for raid av sammenkomster, arrestasjoner, trusler og tvang til å frasi seg sin tro.

Bli med og send brev til justisministeren for å få pastor Kaithong og de andre fire kristne sluppet fri! Takk for at du er med!

Med vennlig hilsen

Lisa Winther
rådgiver menneskerettigheter

Bli appellvenn! Brev, e-post eller SMS. Se våre nettsider: www.stefanus.no

Reisen som forandret meg

Bibelskolestudent besøkte vårt prosjekt i Nord-Korea: «Her møter Guds godhet arbeiderne hver dag gjennom smil og kjærlighet», skriver hun.

For omtrent et år siden fikk jeg dra til Nord-Korea med tre andre nordmenn i et team fra Bibelskolen i Grimstad. Vi tilbrakte cirka tre måneder hos John Kyong* i Kina, på grensen til Nord-Korea. Han er en av partnerne til Stefanusalliansen, og grunnleggeren av et arbeid som drives i Nord-Korea med lokale medarbeidere. De har to bakerier som baker næringsrike boller og lager varm soyamelk til barn på skoler, et busselskap og en gjødsel-fabrikk.

Ordet trosfrihet er ikke-eksisterende

Grunnen til at vi dro til Nord-Korea, var at vi skulle få observere dette arbeidet og være med å jobbe litt. Vi var der i fire dager. Det høres sikkert lite ut. Men når du har så mange inntrykk å ta inn over deg på en gang, så holder det i massevis. Du er konstant anspent og ekstra varsom. Å komme fra trygge,

åpne og gode Norge til et land som Nord-Korea, er veldig ubehagelig. Du er stadig under overvåkning, og du må hele tiden tenke over hva du skal si for å ikke si noe som kan virke mistenksomt.

Uten farger og gleder

Hva vet du om Nord-Korea? Før jeg skulle til Nord-Korea, visste jeg omtrent ingenting om landet. Jeg hadde såvidt hørt om en «Kim-fyr» som regjerte der, at han holdt landet lukket og folk innestengt. Lite visste jeg hva som ventet meg. Jeg møtte et grått og trist land, uten farger og glede, fullt av fattigdom og elendighet. En av de første tingene jeg får høre fra sjåføren vår, er at staten ikke ønsker å vise fattigdommen i landet. Den var likevel tydelig: På samme tid kjører vi forbi boligblokker der maks to av femten leiligheter har en eneste lypære med strøm i leiligheten. Vi kjører forbi små hus som har flere piper stikkende opp fra taket, og får vite at for hver pipe er

det èn familie som bor i huset. På et lite hus så jeg åtte piper!

Naturen er ribbet for trær fordi innbyggerne ikke har råd til å kjøpe kull eller gass til oppvarming. Selv om det er ulovlig å hogge ned trær, gjør de det i ren desperasjon. Buss, som gjerne koster rundt tre kroner, er for dyrt for dem. Så de går heller tre-fire timer frem og tilbake til jobb, der de tilbringer 12-15 timer. Å eie en sykkel blir sett på som superluksus. En sykkel koster like mye som en halv årslønn, og de må ha røde registreringsskilt. De få bilene som kjører på veien, tilhører enten kinesere eller rike statsmenn. Bryter noen loven, blir de sendt i fangeleir. Disse fangeleirene er på samme nivå som konsentrasjonsleirene under andre verdenskrig. Det er hardt arbeid, elendig helse og hygiene, lite eller ingen næringsrik mat, tortur og død.

Ingen trosfrihet

På innskrifter i fjellsidene leser man: «Følg alltid lederen». Lederen i dette tilfellet er Kim Jong-Un. Finner de ut at du tror på en annen «Gud» enn ham, blir du enten drept eller sendt i fangeleir. Ordet trosfrihet er ikke-eksisterende. Å komme til Nord-Korea er som å komme til en helt annen verden. Jeg

Gjennom et diakonalt prosjekt er Stefanusalliansen med å gi næring til fattige nordkoreanske barn.

Studenter fra Bibelskolen i Grimstad besøkte vårt prosjekt i Nord-Korea.

kunne fortsatt å ramse opp i lange baner, men jeg tror dere har fått et lite innblikk i hvordan Nord-Korea virkelig er.

Jeg er så utrolig takknemlig for at jeg har fått muligheten til å dra til Nord-Korea. Det har åpnet øynene mine til å se verden på en helt annen måte. Jeg er også glad for at vi fikk være med å jobbe, slik at vi ikke bare kom for å «se på dem». På det ene bakeriet fikk vi også synge og danse sammen med damene som bakte. Jeg tror vi er de eneste som har fått synge «Amazing

Grace» i selveste Nord-Korea. Det ble en utrolig tur som jeg aldri kommer til å glemme.

Viktig å bry seg

Hvorfor er det viktig å bry seg om Nord-Korea? Som skrevet tidligere, så visste jeg omtrent ingenting om landet. Det som er en tankevekker for meg nå, er at jeg langt ifra er den eneste i Norge som vet så lite. Etter å ha vært der, hvor jeg har fått se og blitt fortalt historier om hva som foregår, har det vekket noe i meg. Det har vek-

ket en omtanke for hver og en som bor der, et ønske at både ungdom og voksne i Norge skal få en større kunnskap om landet og situasjonen der. Og det har vekket et stort ønske om forandring. Her er det mange som sulter fordi maktsyke folk ikke deler likt på godene. Folk fryser i hjel om vinteren, fordi de ikke har råd til å kjøpe kull eller gass til oppvarming. Hvis man bryter en lov, blir man satt i fangeleir på livstid, og ofte blir også tre generasjoner i familien straffet.

Det er så viktig at folk bryr seg og engasjerer seg, slik at det en gang kan skje en forandring i Nord-Korea.

Hvorfor er arbeidet til John Kyong viktig? John er en utrolig god mann, og arbeidet hans er så viktig fordi han gir koreanere en god arbeidsplass. Her møter Guds godhet arbeiderne hver dag gjennom smil og kjærlighet. John har dedikert livet sitt til dette for at hjemlandet hans en gang skal bli åpent og for at nordkoreanerne skal få muligheten til å møte Gud.

Dette regimet kommer aldri til å holde, det er jeg sikker på. Jeg håper og tror at en dag vil nordkoreanerne få en mulighet til å bevege seg fritt, tenke fritt og ikke minst tro på akkurat det de vil.

* På grunn av sikkerheten til vår partner har vi ikke brukt hans virkelige navn.

Tekst: Christine Gripsgård Lunga

Vår partner har to bakerier der det bakes næringsrike boller.

VÆR MED Å GI HÅP
Gi en gave til vår dyktige partner i Nord-Korea!

Bruk giroen vedlagt bladet eller benytt kontonr. 3000 14 57922

JUL I EGYPT

Vegansk faste i 43 dager er en fast del av julefeiringen i Egypt. Det er også muligheten for å bli angrepet av terrorister.

Tekst: Susan Williams **Bearbeidet og oversatt:** Thea Elisabeth Haavet

For dem som vokser opp i en koptisk-ortodoks familie i Egypt, er frivillig faste en sterk juletradisjon. Jeg vokste opp i Qena – og familien vår var ikke noe unntak. På hver nyttårsaften hadde vi fastet i uker, på en luksuriøs diett som besto av bønnesuppe, bønner og ris, bønnestuing, stekte bønnekarbonader, bønner med løk, bønner med hvitløk, bønner fylt med bønner og så... mer bønner.

Jula handlet om mange ting da jeg var barn; stemningen, vegetarmaten og alle de andre forberedelsene. Alt virket rent og friskt. Alt luktet annerledes. Men det er likevel ikke det jeg husker best.

Hvert år på julaften gikk familien min til kirken på kvelden, og søsteren min og jeg så stjernene som skinte over oss. Mens jeg holdt faren min i hånden, spurte jeg ham om den mest lysende stjernen var den som ledet de vise mennene til stedet der Jesus ble

født. Det virket som alle hadde det samme spørsmålet i barndommen: «Er det den?»

Mange år senere lærte jeg at fasten og alle bønnene vi spiste, var for å minne oss om hva de rettferdige i Judea, som «sultet» etter en frelser, må ha følt da de så opp til sin far og spurte ham om Jesus: «Er det ham?» Jula er feiringen av Guds svar, «ja».

Lang julefaste

Koptisk jul starter 25. november hvert år og slutter ved midnatt 6. januar, med 7. januar som selve juledagen. Den viktigste hendelsen som skjer i denne tiden, er fasten, der praktiserende koptere avstår fra kjøtt, alle melkeprodukter, og på onsdag og fredag, all fisk.

Kirken ser på onsdag som en ukentlig minnedag om at Judas forrådte Jesus og fredag som en ukentlig minnedag

om Jesu korsfestelse. Dette er årsaken til at disse dagene blir sett på som veganske fastedager.

Julefasten skal etterligne de førti dagene som Moses ifølge tradisjonen fastet på Sinai-fjellet mens han mottok Guds ord eller de ti bud. Da Kristus blir sett på som Guds fysiske ord, faster koptiske kristne i 40 dager for å forberede seg på å motta ham på samme måte som Moses mottok Ordet. Tre dager til ble lagt til for å minnes dagene som kopterne fastet før miraklet med Mokattam-fjellet, hvor Gud ifølge koptisk tradisjon flyttet et fjell for å beskytte den koptiske befolkningen fra tvangskonvertering til islam da Muslim Fatimid Caliph Al-Muizz Li-Deenillah regjerte.

På slutten av fasten pleier familier å kjøpe nye klær til barna eller til hele familien til juledagen. Familien baker kaker og kjøper mat, vanligvis biff eller kylling til juledagen.

Mer enn 23 koptere ble drept i et bombeangrep i denne kirken julen 2011. Foto: Will Morris

Koptisk jul starter 25. november og slutter med en stor feiring 6. og 7. januar.

Smiler på julekvelden

6. januar på kvelden kler alle seg opp i sine nye klær, jenter og kvinner med sin beste makeup og hårstil, for å dra på midnattsgudstjenesten i kirken. Selv kirkene får en ekstra omgang med rengjøring og blir pyntet fint, og prestene og diakonene kler seg i sine spesielle juleklær.

Folk sitter i radene og venter på at prestene skal komme bærende på det hellige brødet. Når alle er klare, reiser

Familiemedlemmer ser på likene av sine kjære etter bombing av en kirke i Alexandria julen 2011. Foto: Will Morris

kirkegjengerne seg, og diakonene starter med å synge koptiske salmer som ærer Gud og hans sønn Jesus Kristus. Da smiler alle.

I alle kirkene, uavhengig av hvor de er i Egypt, snakker prestene den kvelden om at Kristus ble født og hva vi kan lære av det i det kommende året. Å delta på julefeiring blir sett på som en hellig måte å starte året på.

Etter gudstjenesten drar alle hjem og bryter fasten med et lett måltid som første gang på 43 dager inkluderer kjøtt.

Gaver på juledagen

På juledagen drar alle barna til kirken og deltar på en spesiell søndagsskole, som er full av morsomme aktiviteter. Noen ganger blir julespill framført av barna selv, og de får små gaver. Noen prester besøker barna og gir dem en kort leksjon om julehistorien. Andre prester besøker barnehjem.

Samtidig er mødrene travelt opptatt med å forberede spesiell julemat i hjemmene. Den består av mange ulike kjøttretter. Etter lunsj drar familier og venner på besøk til hverandre. Folk ringer hverandre også for å ønske god jul og høre hvordan det går. Muslimske naboer som har gode relasjoner med kristne, ringer dem eller besøker dem for å ønske god jul.

Frykter angrep

Men jul er ikke alltid en lykkelig begivenhet i Egypt. I like stor grad som faste og å delta på julegudstjeneste er en tradisjon blant koptere i Egypt, er det å tenke på muligheten for å dø en voldelig død.

6. januar 2010 angrep terrorister Mar Youhana-kirken i Nag Hammadi i Qena-provinsen og drepte minst seks mennesker. Det ble rapportert i statlig media at det var et hevnagrep mot kristne etter at en koptisk mann i provinsen ble anklaget for å trakassere en muslimsk jente noen måneder tidligere. Det ble bevist at anklagene mot mannen var falske lenge før angrepet skjedde, og mennene som ble siktet for skytingen hadde ingen forbindelse til jenta som skulle ha blitt trakassert. Angriperne ble arrestert. En ble dømt til døden for å drepe en muslimsk vakt på stedet. De andre mennene ble løslatt uten siktelse.

Hendelsen var ikke den eneste. Neste år på nyttårsaften ble en bombe plantet i «Two Saints Church» i Alexandria. Mer enn 23 koptere ble drept da de forlot gudstjenesten, og veldig mange ble såret.

Etter disse to hendelsene, drar mange koptere til julegudstjenestene vel vitende om at de kanskje ikke vil vende hjem igjen. Noen holder seg hjemme, fordi de er for redde. Frykt er den nye tradisjonen.

Flyktning på nye spor

Muslimske Adel gikk fra å være suksessfylt forretningsmann til lutfattig flyktning i Jordan. Der møtte han og familien Jesus.

Tekst og foto: Ingvar A. Isene

Slik forteller han selv sin historie: Jeg kommer fra Kuwait, men på grunn av krig endte jeg opp som flyktning, først i Irak og så i Jordan. Situasjonen der var svært vanskelig for oss. Vi sto på bar bakke og hadde ingenting. Sønnen min hadde ikke engang mulighet til å gå på skole. En dag traff jeg en kvinne som fortalte meg at en lokal kirke underviser barna helt gratis - også muslimske barn. Det endte med at jeg tok med sønnen min dit. Jeg sa til dem: «Når dere underviser i religion og kristendom, så send ham ut av klasserommet, så han slipper å delta.»

Tre dager etter at sønnen min hadde begynt på skolen, ble vi invitert til kirken. Vi trodde det var et foreldremøte, men da vi kom dit, forstod vi at det var en gudstjeneste vi var invitert på. «Vi får gå inn og forkynde islam», tenkte jeg. Jeg hadde hele arsenalet klart: «Bibelen er korrupt, dere tilber flere guder.» Så jeg kranglet skikkelig med dem og ble ganske aggressiv. Men folkene der var gode mennesker, og tok vel imot meg til tross for mine innvendinger.

Etter hvert forstod jeg at i islam flykter vi fra Gud fordi vi er redde for ham. Hvis vi ikke gjør som vi skal, gir almisser, ber og drar på pilegrimsreise, så vil vi komme til helvete. Nå fikk jeg høre noe nytt. De kristne sa at Gud elsker oss. De presset oss ikke, gav oss ikke engang en bibel før jeg selv spurte om å få en. Her fikk jeg møte mye kjærlighet og vennlighet.

En desperat bønn

Vi var lutfattige og hadde ingenting. Jeg fikk låne penger fra min familie i Irak slik at jeg kunne starte en liten butikk, men det gikk dårlig.

En dag var jeg helt desperat. Jeg måtte betale leien for lokalet på to hundre dinarer. «Hva skal jeg gjøre?» tenkte jeg fortvilet. Da var det noe inni meg som sa til meg: «Kikk under stolen du sitter på!» Underlig! Men jeg kikket under stolen og fikk se et lite trekors. Da husket jeg alt de kristne hadde sagt om korset og hvordan Jesus døde.

Jeg bestemte meg for å prøve, så jeg ba: «Jesus hvis du hjelper meg nå, så vil jeg gi livet mitt til deg.» Jeg var knapt ferdig med å be da kameraten min sa: «Jeg vet om en vi kan spørre.» Vi gikk til denne mannen som var fra Egypt. Spontant gav han meg hundre amerikanske dollar. Jeg ble helt forskrekket: «Hvorfor gjør du dette? Du har familie i Egypt; dette er jo en hel månedslønn, og du kjenner meg ikke!» Jesus hadde hjulpet meg. Nå måtte jeg holde mitt løfte; så jeg ga mitt liv til ham og tok imot ham.

Troen blir prøvet

Tre uker etter fortalte jeg kona mi, Laila, at jeg var blitt kristen. «Er du gal? Du er blitt kafir (en frafallen)», ropte hun forskrekket. «Du er ikke lenger min mann», sa hun og trakk et laken som skillevegg på rommet vårt. Hun ville ikke ha noe med meg å gjøre. Jeg lot meg ikke knekke og fortsatte å be for henne og barna.

En dag sa noen til meg: «Hvorfor flykter du ikke til Vesten? Gå på FN-kontoret og prøv å få flyktningstatus.» Dette sa jeg til Laila, og hun var enig i at jeg skulle prøve å gå dit. Før jeg gikk, kom hun til meg med et vers fra Koranen og sa: «Les dette syv ganger. Da vil det lykkes for deg.» Jeg nektet. Jeg ville bare stole på Jesus og ba: «Jeg trenger et tegn på at du er med meg, Gud.»

FN-kontoret var ganske korrump og ga meg ingen hjelp, men sendte meg i stedet til fremmedpolitiet i Jordan. De sendte meg rett i fengsel. Jeg ble kalt inn til harde forhør. De var ute etter å få tak i navnene på menneskesmuglerne som hadde hjulpet oss til Jordan. Men jeg hadde ikke noen navn å gi dem og ble sendt tilbake til cella mi.

Det var veldig kummerlig og trangt. Jeg kunne ikke strekke meg ut engang. Stadig ble jeg kalt inn til nye og harde forhør – hver time en hel uke. Nå ble troen min satt på prøve. Jeg ropte til Gud og klaget. «Du har ikke hjulpet meg! Hvor er du? Jeg trenger deg!» Gud svarte. Den åttende dagen fikk jeg klærne mine og sakene mine. Jeg ble

Jesus hadde hjulpet meg. Nå måtte jeg holde mitt løfte; så jeg ga mitt liv til ham og tok imot ham.

plassert på et annet rom. Der var det en pen mann i dress fra FNs kontor. «Vi skal hjelpe deg ut så du kan få asyl i Canada», sa han.

Laila får en drøm

Hjemme var det kaos. De hadde ikke fått noen beskjed og fryktet det verste. Laila klemte meg og gråt da jeg fortalte alt jeg hadde vært igjennom. «Der kan du se», sa hun. «Dette er Guds straff fordi du skiftet religion!» «Nei», svarte jeg. «Det var Jesus som hjalp meg. Hør bare: Vi er blitt akseptert som FN-flyktninger. Vi får komme til Canada. De vil gi oss penger til opphold og til studier og etablering der. De fortalte meg at det aldri har skjedd før at noen fra FN har kommet til fengselet for å hente ut personer som fremmedpolitiet hadde arrestert. Jeg er den første dette har skjedd med. Jeg vet hvem som ordnet dette.»

Nå ble jeg veldig frimodig i troen min og begynte å forkynde evangeliet over-

alt. Ikke alle likte dette, og noen prøvde å stanse meg. To ganger forsøkte disse å drepe meg. Laila var like negativ til min nye tro, men noe hadde skjedd. Hun hadde lest i Bibelen min mens jeg var i fengsel, da hun ikke følte at Allah hørte hennes bønner for meg.

Jeg fortsatte å be for at Laila skulle tro evangeliet. Jeg ymtet frempå om vi kunne invitere en av pastorene i kirken hjem til oss, slik at vi kunne ha et bibelstudium der. «Hvis du bringer den pastoren hjem til oss, vil jeg brenne bena hans og dine også», sa hun. Sjokkert fortsatte jeg å be for henne i seks måneder. Jeg fikk et vers fra Apostlenes gjerninger 16, 31: «Tro på Herren Jesus, så skal du og alle i ditt hus bli frelst.» Til slutt sa jeg til henne: «Kan du ikke be Allah vise deg sannheten?»

Gud holdt sitt løfte. Midt på natten ristet hun opprømt i meg og sa: «Jeg har hatt en drøm, og jeg er så lykkelig!» Hun drømte at hun døde. Tradisjonen tro var hun kledd i helt svarte klær. Hun ble lagt på en bære av tre, og noen menn dro av gårde for å begrave henne. På veien til graven passerte de et svømmebasseng. Da sa en av mennene som bar båret: «Hvis du vil komme til live igjen, så kan vi slippe deg ut i vannet her.» De senket henne ned i bassenget på den ene siden, og hun gikk helt under. Da hun kom opp på den andre siden, var hun kledd i helt hvite klær.

«Hva betyr dette?» spurte hun meg. Jeg svarte «Du er død på grunn av dine synder, men Jesus reiser deg opp til nytt liv.» Dette var nok. Nå var Laila klar: «Kan jeg bli en kristen nå?» Nå kunne pastoren som hun ville brenne bena på, komme hjem til oss og forklare hele evangeliet for henne.

Laila og Adel bor nå i Canada og arbeider aktivt med å forkynde evangeliet for folk som har kommet dit fra Midtøsten.

Glimt fra verden

ved Elisabeth Engelsviken

EGYPT

Thea og Birgit i Egypt

Thea E. Haavet og Birgit Solbakken fra informasjonsavdelingen i Stefanusalliansen var i oktober på besøk i Egypt.

På Anastasia

Bildet er fra kurscenteret Anastasia som drives av biskop Thomas i ørkenen mellom Kairo og Alexandria. Her støtter Stefanusalliansen blant annet et program som er spesielt rettet mot unge kvinner fra Øvre Egypt. Ett av de faste innslagene er kurset som de har kalt Axia, som betyr verdighet. Kurset dreier seg blant annet om å bygge selv-

følelse. Deltagerne blir minnet om at de er skapt i Guds bilde og har en enestående verdi som enkeltmennesker. Bibelske kvinner blir ofte fremhevet som forbilder. Unge kvinner kommer til Anastasia og er der en uke av gangen, spredt over en periode på tre år.

På besøket fikk Thea og Birgit møte jentene som deltok på kurset - som fortalte om hvor mye dette har betydd for dem. Jentene har lav status, både som koptere og som kvinner i det egyptiske samfunnet. Dette ønsker biskop Thomas og hans medarbeidere å endre.

Hos Stefanusbarna

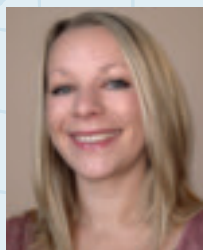
Under sitt Egyptbesøk fikk Thea og Birgit også møte Stefanusbarna i Kairos slum. Der hadde de mange sterke møter med barn som får hjelp, besøk og undervisning fra Mamma Maggie og hennes mange, gode hjelpere.

NEW YORK

Kristin var til stede på FNs generalforsamling

Hver år inviterer Utenriksdepartementet en håndfull observatører fra norsk sivilsamfunn til å delta under FNs generalforsamling i New York. I år deltok Stefanusalliansen ved rådgiver i menneskerettigheter, Kristin Storaker. «Dette er en unik sjanse til å bli bedre kjent med hvordan FN fungerer og våre muligheter til å påvirke dagsorden i denne mektige institusjonen. Det er fort gjort å tenke at FN ikke gjør nok for å fremme utvikling og demokrati. Men etter å ha sett hvordan delegater fra hele verden samarbeider om viktige utviklings- og menneskerettighetssaker, er jeg oppløftet. FN er et møtested hvor nasjoner fra vidt forskjellige hold diskuterer vanskelige og viktige temaer. Det er unikt, og et positivt bidrag til vår felles utvikling», sier Kristin Storaker.

Kristin Storaker.

Vi følger Meriam videre

– Troen betyr livet. Hvis du ikke har tro, er du ikke i live, sier Meriam Ibrahim i et eksklusivt intervju med programleder Megan Kelly på Fox News.

Meriam ble som kjent dømt til døden for blasfemi i Sudan. Hun fødte et barn mens hun satt fengslet. Etter massivt og vedvarende internasjonalt press, blant annet fra Stefanusalliansen, ble hun løslatt, og sammen med ektemannen Daniel og parets to små barn befinner familien seg nå i trygghet i USA.

– Situasjonen var vanskelig, men jeg var sikker på at Gud ville stå ved min side, sier Meriam i intervjuet. Nå vil hun jobbe for trosfrihet i Sudan og andre land i Afrika og ber om fortsatt forbønn.

Stefanusalliansens appellvenner sendte flere appeller på vegne av Meriam mens saken stod på. Takk for deres viktige innsats!

ETIOPIA

Etiopiske kristne ber for Norge

Hans Aage Gravaas og Ingvar A. Isene fra Stefanusalliansen besøkte nylig Etiopia. Der deltok de blant mye annet på en gudstjeneste i Gidole. Kirken var stappfull. Noen måtte følge gudstjenesten fra utsiden. Sterk sang og tilbedelse fylt med kraft og energi gjorde inntrykk på de to besøkende som kjente på at deres egen kirke her hjemme i Norge kunne trenge noe av den samme spiritualiteten. Hans Aage og Ingvar hilste forsamlingen med å si at de ønsket seg noe av denne energien i sine egne kirker. «Misjonærer kom for mange år siden fra Norge og sådde ordet her. Det har båret rik frukt. Vil dere gi noe tilbake, så be for de kristne i Norge.» Pastoren tok dette på ordet og inviterte frem Sue Bengere (bildet), en kvinne på nærmere 90 år som var en av de første der som kom til tro på evangeliet. Hun ba kraftfullt for troens folk i Norge og de to utsendte. De to nordmennene følte seg velsignet og berørt av omsorgen fra henne og hele forsamlingen.

PAKISTAN

Kristent ektepar drept

Etter at det kom ut et rykte om at gravide Shama Bibi (28) hadde brent sider fra Koranen, samlet 3 000 – 4 000 rasende muslimer seg på teglverket der hun og familien bodde. Etter å ha brutt seg inn i rommet der Shama og ektemannen Shazad Masih (32) gjemte seg, slepte overgriperne ekteparet ut på gårdsplassen og skamslo dem. Shama døde av mishandlingen allerede før hun ble kastet inn i en brennende musteinsovn. Shazad ble kastet levende inn i flammene. Det unge ekteparet etterlater seg fire små barn i tillegg til andre nære slektninger som også bor på teglverket. Den katolske lederen fader James Channan sier at dette er den verste forbrytelsen som noen gang er begått i religionens navn i Pakistan. Likevel er det lite sannsynlig at noen vil bli stilt for retten, selv om et femtitalls mennesker nå er arrestert.

BURMA

I fire dager har menneskerettighetsorganisasjonen Equality Myanmar (tidligere Human Rights Education Institute of Burma) og rådgiver fra Stefanusalliansen, Kristin Storaker, vært samlet i Bagan, Burma, rundt temaet trosfrihet. Sammen har de utviklet et kursprogram om trosfrihet som instruktørene fra Equality Myanmar skal holde for sine nettverk i de to største byene i Burma. «Vi har gjennomgått alt fra vanlige misforståelser om hva trosfrihet er – til hva trosfrihet faktisk er – og hva og hvem trosfrihet beskytter. Det har vært spennende dager med et utrolig dyktig team av menneskerettighetsinstruktører. Jeg gleder meg til hvordan dette utvikler seg», sier Kristin Storaker. Trosfrihet kurset er en respons på økt intoleranse og hat mot religiøse minoriteter i det landet.

Takk for hjelpen til Irak!

Nylig besøkte Stefanusalliansens medarbeidere organisasjonens partnere i Nord-Irak. Informasjonsleder Thea Haavet var en av dem som var med. Hun sier:

– Vi er blitt sterkt berørt av flyktingenes historier, mot og tro. Og ikke minst av våre lokale kirkepartnere, som gjør alt de kan for å hjelpe. Vi har sett at hjelpen fra Stefanusalliansen når fram til ofrene for IS-krigernes herjinger.

Deres største behov er likevel ikke nødhjelp, men å få vende tilbake til sine landsbyer under internasjonal beskyttelse.

Takk til alle som har bidratt med forbønn og penger.

Rekordoppslutning om fakkeltog

I år ble det arrangert fakkeltog for de forfulgte elleve steder i Norge – med flere fakkeltog enn noen gang.

Tekst: Thea Elisabeth Haavet

I stadig flere byer arrangeres det fakkeltog. Det som startet med et par byer for åtte år siden, har nå utviklet seg til elleve byer, og hvert år øker antallet.

I Oslo var det fullsatt domkirke - og i Bergen var det over 300 som engasjerte seg. I Trondheim var det rundt 275 som gikk i fakkeltog.

Og på Stord var det minst 275, og nesten 300 i kirken. Nesten 100 deltok i Molde og rundt 150 møtte opp i Sarpsborg, som arrangerte tog for første gang. I tillegg var det fakkeltog i Stavanger, Hamar, Kristiansand, Halden og Øystese.

Appell til UD

I hovedstaden gikk fakkeltoget onsdag ettermiddag fra Oslo domkirke til Utenriksdepartementet. Fremst i toget gikk Oslo-biskop Ole Christian Kvarme. Han holdt også en appell utenfor Utenriksdepartementet, og overleverte oppropet til statssekretær Bård Glad Pedersen.

– Kjære lysbærere for alle forfulgte. De risikerer livet for å heve stemmen, vi risikerer lite. De kan havne i metallkabinetter i ørkenen, vi har våre varme hjem. De sniker seg over grensen uten papirer, vi reiser med norske pass til eksotiske feriemål. Det er også helt usannsynlig at myndighetene skulle bryte opp denne samlingen og arrestere oss, sa Kvarme i sin appell.

– Det er fantastisk å se så mange mennesker engasjert i solidaritet fordi minoriteter forfølges. Deres fakkeltog gir håp også for mennesker som kanskje er i ferd med å gi opp

Fakkeltog i Molde. Foto: Håkon Mork.

Fakkeltog i Sarpsborg. Foto: Johan Høidahl

håpet selv, sa statssekretæren da han fikk overrakt oppropet. Han kommenterte at forholdene for religiøse minoriteter dessverre ikke har blitt bedre i året som har gått:

– Mitt håp når vi møtes her neste år, er at vi kan vi se tilbake på et år som har brakt lys og håp til religiøse minoriteter, avsluttet han.

Stefanusalliansen sentralt står ansvarlig for fakkeltogene sammen med Åpne Dører. I hver enkelt by står en egen felleskirkelig komite bak det lokale arrangementet.

Fakkeltog i Oslo. Foto: Ingvar Isene.

Mama Maggie samlet fulle hus!

I forbindelse med at Eyvind Skeie har skrevet biografien «Mama Maggie – en fortelling fra Egypt», reiste Stefanusalliansen på en ukes turne til norske kirker.

Tekst: Jan-Eivind Viumdal

Foruten Mama Maggie var forfatter og prest Eyvind Skeie og Stefanusalliansens tidligere generalsekretær Bjørn A. Wegge med på turneen.

Overalt trakk reisefølget fulle hus og skapte stor begeistring blant de frammøtte. Budskapet til Mama Maggie er en enkel, men radikal oppfordring om å overgi sine liv helt til Jesus. Hennes eget liv gir dette budskapet en kraft og troverdighet som berører.

Selve lanseringsfesten for boka var i Storsalen i Oslo. På turneen ble kirkene Skien, Bogafjell, Stord, Skjold, Skiptvet og Bekkelaget besøkt.

Stefanusalliansen har snart solgt 1 000 eksemplarer av boka som Eyvind Skeie har skrevet. Vi tror oppriktig at dette er en bok som mange vil ha stor glede av å lese. Vær med å gjøre denne boka til årets julegave! Bestill den gjerne direkte fra oss og støtt samtidig arbeidet til Mama Maggie i Egypt og Stefanusalliansens arbeid for de forfulgte.

Eyvind Skeie

Mama Maggie

– en fortelling fra Egypt

Endelig er den her!

Bli med på den spennende reisen fra et overklassehjem til barna på søppelfjellet i Kairo.

Les Eyvind Skeies autoriserte biografi om Mama Maggie.

Bestill den på post@stefanus.no i dag
Pris **349,-** kroner (70,- kroner tilkommer i frakt)
Ved å kjøpe boka støtter du samtidig Mama Maggies arbeid i Egypt og Stefanusalliansens arbeid for forfulgte.

HØYTID I PARKEN?

I Norge tar vi det for gitt at vi kan feire jul i en kirke. I Russland er det ikke like selvfølgelig at trossamfunn får markere sin høytid i et gudshus - forteller vår russiske korrespondent.

Tekst: Victoria Arnold **Oversettelse og bearbeiding:** Thea Elisabeth Haavet

Kaliningrads russisk-ortodokse kristne feirer jul i de århundrer gamle prøyssiske, røde mursteinskirkene, dekorert med gygne kupler eller i nye hvitvaskede steinbygninger som passer godt inn i «Stor-Russland», som de som bor her kaller det.

For andre religiøse grupper i tidligere Østpreussen, er derimot utsiktene til å feire deres vinterhøytider i egne gudshus, små. Det jødiske samfunnet kjemper for å få lov til å fullføre synagogen sin, da byggingen ble stoppet av en rettskjennelse i sommer. Og i oktober presset Kaliningrads muslimer seg sammen i parken der deres uferdige og nå ulovlige moske står, fordi de ikke fant et annet sted som kunne huse tusenvis av mennesker til Eid.

Trosfriheten utfordret

Eiendomsproblemer er langt fra de eneste trosfrihetsutfordringene i Russland. Den føderale loven mot ekstremisme (2002) blir ofte misbrukt til å forby religiøs litteratur – ofte litteratur som er vidt lest og svært viktig for et samfunns tro og praksis, og som ikke er omstridt ellers i verden. Det har skjedd med mange av tekstene til Jehovas vitner og muslimske tekster - inkludert hadither. Alle som blir tatt i å distribuere, eller noen ganger til og med å være i besittelse av, en eneste

Kaliningrad er et administrativt senter i Russland. Området er en enklave mellom Polen og Litauen mot Østersjøen. Elva Pregolja renner gjennom byen.

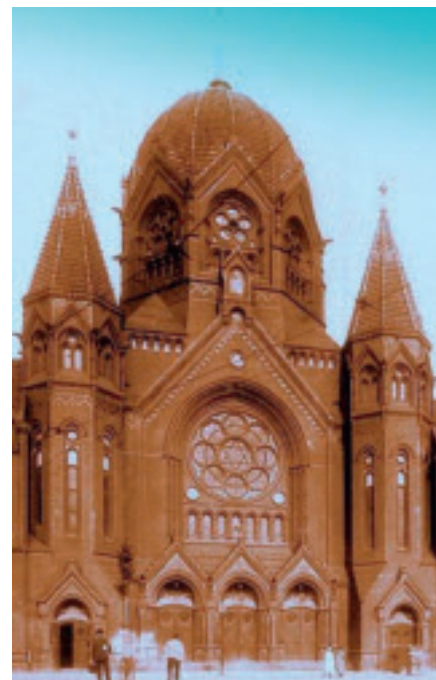
kopi av et slikt materiale kan få bot. Religiøse organisasjoner kan også bli erklært ekstremistiske og oppløst.

Føler seg utenfor

Eiendomsproblemer er heller ikke begrenset til Kaliningrad. Et luthersk sogn i Vyborg, for eksempel, kjemper for å få tilbake eierskapet til en bygning som daterer seg tilbake til perioden med finsk styre. Det gamle kristne samfunnet i Yekaterinburg klarte akkurat å unngå at en tidligere kirke ble solgt og revet. Muslimene i Pyatigorsk, som ble lovet et sted til en moske av bymyndighetene i mai, venter fortsatt på en offisiell bygningstillatelse.

Eiendomsproblemer er langt fra de eneste trosfrihetsutfordringene i Russland.

Med dens unike historiske og geopolitiske trekk, er Kaliningrad uten tvil et spesielt tilfelle, og krangler om gudshus er uløselig knyttet til regionens omstridte identitet og holdninger til dens tyske fortid. Men konsekvensene for de troendes liv er lik i Kaliningrad og andre steder. Disse rangerer fra praktiske problemer (plassmangel, høy leie, vanskelig tilgjengelig beliggenhet) til følelsen av utenforskap – som særlig blir uttrykt av Kaliningrads muslimer. Religiøse minoriteter har følelsen av at deres religiøse identitet ikke blir akseptert som en del av den lokale sosiale makeupen på samme måte som det kollektive, fysiske uttrykket i form av et gudshus blir sett på som fremmed i landskapet.

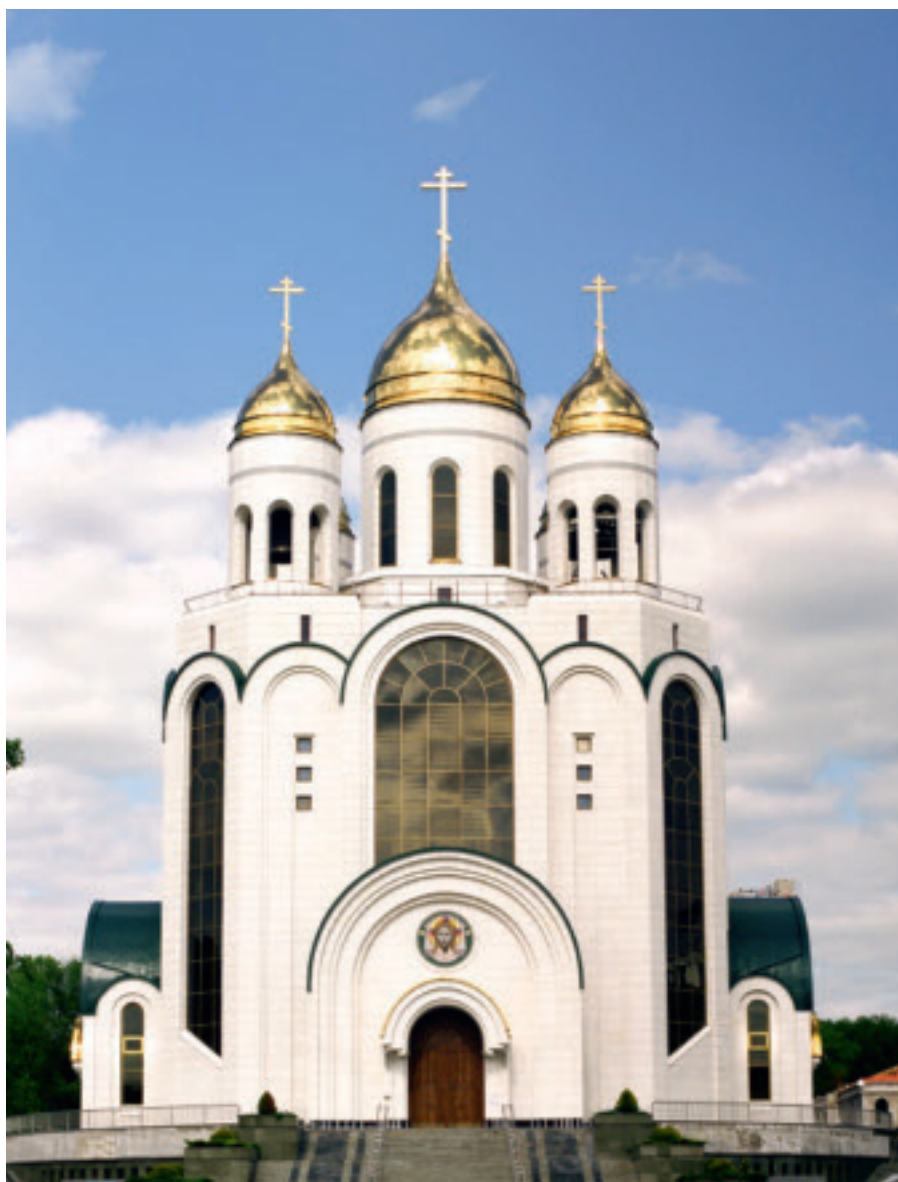
Slik så synagogen i Kaliningrad, som ble ødelagt under Krystallnatten, ut. Nå ønsker det jødiske samfunnet å gjenoppbygge den – men myndighetene har så langt satt mange kjepper i hjulene. Foto: Wikipedia.

Som de følgende eksemplene viser, så opplever religiøse grupper som prøver å bygge nye tilbedelsessteder, at til og med skriftlige landtildelinger og/eller bygningstillatelser ikke er noen garanti for at byggingen kan bli fullført uten motstand.

Synagogebygging stoppet

Det jødiske samfunnet i Kaliningrad prøver å gjenoppbygge byens hovedsynagoge fra førkrigstiden, men kjemper for å få tillatelse til bygging og mot lovsanksjoner for arbeid som allerede er utført.

Kaliningrad het tidligere Königsberg. «Königsberg Nye Synagoge» (1896) var en stor hvelvet bygning rett ovenfor katedralen. Etter krystallnatten, da nazistene systematisk angrep jødene og eiendommen deres, ble den ødelagt. Etter andre verdenskrig flyktet de få jødene som ikke ble sendt til konsentrasjonsleirer - eller de ble deportert sammen med resten av den tyske befolkningen.

Freiseren Kristus-katedralen er den største kirken i Kaliningrad-provinsen. Det bygges stadig nye russisk-ortodokse kirker, men andre trossamfunn møter store problemer når de vil etablere et gudshus. Foto: Wikipedia.

I 1990-årene, leide nyetablerte russisk-jødiske organisasjoner forsamlingslokaler, men det var ikke før mars 2011 at myndighetene i byen ga fri bruk av stedet der synagogen en gang sto. De ble derfor forundret da bygnings-tillatelse ikke kom. Etter to frustrerende år for å sikre den, leide det jødiske fellesskapet i 2013 en bygningsleder og begynte likevel konstruksjonen, og ferdigstilte en etasje. I mars 2014 bestemte rettsmyndighetene at byggingen skulle stoppe fram til en tillatelse forelå, en dom som ble opprettholdt av

den regionale retten i juni. På dette tidspunkt nektet byadministrasjonen å oppgi hvorfor de ikke hadde gitt tillatelsen. Siden har de heller ikke fått noe godt svar på utsettelsen. Det jødiske samfunnet har derfor både utfordret avslaget på byggetillatelsen og søkt eierskap til den uferdige synagogen.

Stoppet moskébygging

Muslimene i Kaliningrad, som teller rundt 100 000, appellerer til den russiske høyesteretten og den europeiske menneskerettighetsdomstolen for å få

omgjort lavere rettsinstansers dom som erkjente moskeen deres ulovlig og tok fra dem eierskapet. Dette til tross for at bevaringsloven ikke gjaldt da byggingen begynte.

Muslimene har til og med sendt et brev til president Vladimir Putin og bedt ham gripe inn på deres vegne, fordi de har prøvd å få tillatelse til å bygge en moské i provinshovedstaden uten å lykkes i mer enn 20 år.

Mellom 1993 og 2005 tildelte byadministrasjonen totalt åtte ulike steder for å bygge moské, men trakk tillatelsene tilbake etter at de lokale skal ha fryktet store folkemengder på fredager. I desember 2013, når moskeen var omtrent 80 prosent ferdig, stoppet den regionale retten byggingen på grunn av at det krenket en bevaringsverdig sone rundt et kulturelt monument. Det ble ikke kjent før dette at den uferdige moskeen lå innenfor denne sonen.

Den muslimske advokaten, Dagir Khasavov, kommenterte at «muslimene har mistet enhver mulighet til effektivt å beskytte sine rettigheter i Russland»

Behandles ulikt

Myndighetenes åpenbare mangel på sympati i begge disse tilfellene står i sterk motsetning til holdningen deres til det russisk-ortodokse bispedømme, som blir behandlet med mye større generøsitet og spillerom når det gjelder eiendomssaker. Dette er ofte til innbyggernes frustrasjon, som i en ny avstemning mente at Kaliningrad nå hadde «nok kirker». En særskilt relevant sammenligning kan bli gjort med Aleksandr Nevsky-kirken, bygget uten tillatelse i en nordre forstad i 2012. Den fikk 450 000 rubler fra bybudsjettet til en parkeringsplass, og ble fullstendig legalisert gjennom retten et år senere.

For andre trossamfunn fortsetter kampen for et gudshus der de kan feire sine høytider.

Julehilsen fra partnere

Vi ba våre partnere i tre land svare på fire spørsmål:

1. Hvorfor valgte du å tro på Jesus?
2. Hva er den beste gaven Jesus har gitt deg?
3. Hva er den beste gaven du kan få til jul?
4. Har du et budskap til Stefanusalliansens støttespillere?

Biskop Halvor Nordhaug, Norge:

1. Å tro på Jesus var et valg som andre tok for meg først. Da jeg var liten, ble jeg båret til dåp og opplært i den kristne tro – så det var ikke mitt valg. Men da jeg kom i 12-13-års alderen tenkte jeg at dette vil jeg stå for selv, og det har jeg gjort siden.
2. Det er tilgivelse for syndene og del i fellesskapet med Gud og håpet om et evig liv.
3. Den beste gaven jeg kan få til jul må være å lese i avisene at verdens politiske ledere er kommet fram til en forpliktende avtale som vil redde klimaet på jorden.
4. Paulus sier et sted at dersom et lem lider, så lider hele kirken med. Og vi trenger da noen organisasjoner som hjelper oss å uttrykke vår medlidelse med andre kirker som har det vanskelig, og Stefanusalliansen er et sånt redskap som jeg har stor tillit til og som jeg tror gjør mye godt.

Biskop Thomas, Egypt:

1. Jesus er livet mitt. Han ga meg livet. Han er det perfekte mennesket. Jeg tror på ham fordi han er med å forandre menneskeheten på en fantastisk måte.
2. Den beste gaven er at menneskeheten har fått mulighet til å bli forenet med Gud gjennom Jesus Kristus – og det er en velsignet ting.
3. Den beste gaven for meg er når jeg oppnår visjonen min om å løfte mennesker opp. Når jeg ser at en person blir løftet opp, er det en stor gave. Og det er Jesu gave til oss også – han løfter oss opp.
4. Jeg vil ønske alle våre venner i Norge god jul og godt nytt år. Jula er Kristi fødsel. Vi må ikke glemme at vi feierer at Kristus er i våre liv. Jula er en vakker sosial feiring og vinterhøytid, men vi må alltid huske at vi feierer Kristus selv.

Pastor Ramazan Arkan, Tyrkia:

1. Jeg valgte å tro på Jesus fordi jeg så Guds kjærlighet i Ham og gjennom Ham. Jesus sa «Jeg er veien» og «Gud er kjærlighet». Og da jeg første gang leste Bibelen, var det det som tiltrakk meg.
2. Jeg har fått mange gaver fra Jesus. Den første gaven jeg har fått, er min frelse, og det er en stor gave. Den andre er min kone og mine to sønner. Og den tredje store gaven er kirken min.
3. Jeg kjører en veldig gammel varevogn som vi også bruker til kirken, og den gir oss mange utfordringer. Jeg ønsker meg en bil som ikke gir oss så mange problemer.
4. Jeg vil si god jul, og jeg ønsker også å si tusen takk for støtten vi får fra Norge. Jeg er så takknemlig for mine brødre og søstre i Kristus i Norge – og jeg vil bare si takk og Gud velsigne dere!